

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Scintillae ignatianae sive S. Ignatii de Loyola sententiae et effata sacra

Ignacio <de Loyola>

Ratisbonae [u.a.], 1919

Januarius

JANUARIUS

1.

Omnia ad majorem Dei gloriam!

Hæc et his æquivalentia verba trecentis septuaginta sex vicibus repetit in suis constitutionibus S. P. Ignatius. Suarez de religione.

Novi anni et totius vitæ felicitas in eo consistit, ut omnia temporis et actionum nostrarum momenta ad Dei solius gloriam dirigantur. Hoc Deus jure supremi dominii exigit, hoc nos essentiali servitutis titulo debemus.

Qui suam, non Dei gloriam quærit, fur est et latro; nam soli Deo gloria, nobis autem confusio debetur et opprobrium. Illa debiti nostri et calcar est et tessera.

Nemo sibi pejus consulit eo, qui suam divinæ gloriæ anteponit; hic enim temporalem simul perdit et æternam; semper miser: hic, quia vera, illic, quia omni destituitur.

Quod ipsi, sed nimium sero, fatebuntur: Per totam noctem laborantes nihil cepimus (Lc 5, 5). Nihilum hoc est humana gloria: ut flos fæni caput attollit et brevi conculcabitur, ut fumus exaltatur et perit. Si gloriam æstimas, veram quære.

2.

Hæc prima sit agendorum regula: Sic Deo fide, quasi rerum successus omnis a te, nihil a Deo penderet; ita tamen iis operam omnem admove, quasi tu nihil, Deus omnia solus sit factururus.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Infirmas spes imbecilli stat pede, quæ manibus destituitur. Qui te, cum necdum esses, creavit sine te, nunc nec salvabit nec juvabit te sine te.

Præbe tu scintillam, Deus animabit incendium; jace sementem, ille dabit incrementum. Sic e voto crescent omnia, secus omnia sterilescent.

Tu nihil potes, licet velis, sine Deo. Ille nihil vult, esto possit, sine te. Fœderatus Deo poteris omnia.

Gratia Dei, quæ tanta in aliis potuit, in te uno non amittet vires, modo tu in eum fiduciam non amittas. Ubi sunt spes tuæ?

3.

Oleum perdit et operam, qui aliorum mores emendaturus non incipit a se ipso. S. Ignatius ap. Bart.

Præpostera plane res! Alios volumus bonos, cum ipsi non simus; ex ore nostro condemnandi, cum bona præcipimus et mala agimus.

Nulla lex satis est efficax, nisi viva, quam legislator gestu promulgat. Efficacior quippe vox est operis quam oris. Illa tot fœderatos habet ad persuadendum oratores, quot actiones; hæc sola cum sit, auctoritate destituitur.

Quis ibi fructus, dum ædificamus simul et destruimus, illud verbo, istud opere? Qui male affectis vult mederi, non subsit affectibus. Prius est sibi cavisse quam aliis.

Miseri mortales: domi talpæ, foris linceæ! Non videmus, quid a tergo sit manticæ. Sensum omnem amisimus: non sentimus trabem in oculo, dum in alieno festucam scrupulose scrutamur. Medice, cura te ipsum!

4.

Non mutat mores cæli mutatio; nisi se imperfectus deserat, vix erit alibi quam isthic melior. S. Ignatius ap. Bart.

Nullum vidi, qui melior ex peregrinatione redierit. Multum illa curiositatis, parum habet utilitatis.

Qui male agit, nullam agit bonam fugam; ubi tutum se crediderit, erit in se, quod timeat.

Corporis morbos perquam raro, animi numquam emendat clima. Intra te si malum est, hoc fuge vel in exsilium mitte; tuum, et non loci, vitium est, quod fatigat. Non hujus, sed tui mutatione curari debet.

Illud appetendum esset iter, quo vel dæmon sequi vel passio tua venire non posset; quod frustra alibi quæres, nisi a vitio ad virtutem iveris. Hæc una est malo tuo medicina.

Locus nullum fecit sanctum. Non Jerosolymis fuisse, verum Jerosolymis bene vixisse laudabile est. Certum instabilis sui que victoriam fugientis animi signum est, de loco ad locum petere mutationem.

5.

Juvenum virtuti periculosa negotia perperam creduntur. S. Ignatius ap. Bart.

Novicia virtus instar florum est in arboribus, qui ad primos veris calores se celeres protrudunt, sed fluxi adeo, ut pene contactu vel etiam solo rigidioris auræ afflatu exarescant.

Teneri humeri sub gravi pondere facile fatiscunt et turpi ruina produnt inconsultos conatus. Vigor sanguinis audaces facit, sed audacia, nisi rationis freno contineatur, abit in temeritatem.

Præcox fervor vires atterit; unde fit, ut asinus lassus tandem quærat diverticula, qui, si adfuisset moderatio, diu bonas operas præstitisset; sic prima spes perit in herba.

Inconstantia et mutabilitas cognatum est homini malum, sed juventuti proprium. Si quid hæc amat, desiderat vehementer, sed non diu.

Festina lente; rara est celeritatis una et constantiæ prærogativa. Errat facile, qui nimium properat. Procul iturus ita principio passum temperet, ut durare possit.

6.

Rarum aliquod et eximium facinus sexcentis vulgaribus longissime antecellit. S. Ignatius ap. Bart.

Ut res obviæ, quæ ad manum sunt et facile passim occurrunt, nec sui desiderium, ut obtineantur, nec, obtentæ, solacium creant: ita opera vulgaria numerum, non pretium faciunt.

In arduo virtus coronam constituit. Eo frustra segnis aspirat, quo nullus eluctabitur, nisi quem insignis rei gerendæ difficultas manuduxerit. Aude aliquid. Nihil invium est animo forti.

Ponderat Deus, non numerat opera; rem, non censum attendit. Vide, quid ei offeras, et memento: tuo ut supremo rerum omnium domino rara, exquisita et plane insignia esse debere, quæ offerri mereantur.

Nec vilitatem aut paupertatem tuam causare: locuples est Dei gratia, cujus auxilio mira potes, modo adsit conatus et fervor non deficiat.

7.

Unusquisque persuasum habeat, tantum se in spiritualibus profecturum, quantum ab amore sui et commodi proprii affectione sese subtraxerit. S. Ignatius ap. Bart.

Nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit et alterum diliget, aut unum sustinebit et alterum contemnet (Mt 6, 24). Cor divisum esse non potest. Partem Deus non accipit, si eam terrena gravent et inficiant.

Hoc unica torporis nostri causa est, quod ita diligamus Deum, ut nosmetipsos non omnino aspernemur, hoc est: partem in utramque claudicamus (3 Rg 18, 21) et ideo tam lento tamque incerto pede ad æternorum amorem assurgimus.

Ut ovum a sole non attrahitur in sublime nisi vacuum, nec lignum flammam concipit, quamdiu est madidum: ita quo minus anima corporalibus adhæret, eo rationis divinorumque capacior et magis sua est.

Irrationalis brutusque appetitus quamdiu penitus exstinctus non est, semper adversus rationem et sanctiores affectus insurgit et nativo pondere ad ima retrahit. Resolutione opus est, ut ex toto in spirituales convertatur.

8.

Non potest fieri quid dignum Deo, quin vel mundus tumultuetur vel infernus turbas cieat. S. Ignatius ap. Nolarc.

Semper infestæ luci sunt tenebræ, nec bonos inter et malos firma coalescit amicitia. Ut vermis fructus magis maturos, ita malitia eos plerumque arrodit acerbius, qui meliores.

Certum bonitatis indicium est malis displicuisse; vituperium foret a talibus amari et commendari. Nihil pensi habe, si de te ii loquantur male, qui nihil faciunt bene.

Nec censeri debet malum, unde meliores fimus. Cos ista virtutis est. Non parum juvant mali probos, dum persequuntur; augent patientiam, merita cumulant.

Quid times? Nec mundus nec infernus totus quidquam in te possunt. Ubi plura sunt obstacula, ibi abundantior est Dei gratia. Tu contra audentior ito. Victoriæ occasionem arripe, triumphi materia est. Hic fortitudo tua campum nacta est, quæ sine hoste ingloria latuisset.

9.

Multo ardentius insistendum homini interiori domando quam corpori, et frangendis animi motibus quam ossibus.
S. Ignatius ap. Bart.

Ineruditum vulgus, quod ultra corticem nihil videt nec medullam attendit, ab externo, qui sub oculos cadit, rigore metitur sanctitatem, quasi vero sub fune, sub tegete arrogans mens latere non possit. Quid juvat abstinere a carnibus et famam alienam arrodere?

Quod Deo placet, internum est: externa nisi vim ab interno accipiant, Deum non movent. Illa plus arrogantiae habent, ista plus meriti. Cædes boum vel corporis laniena quid meretur, si passio vivat?

Satis corpori provides, si animo bene sit consultum. Non ex corpore bono bonus animus, sed ex bono animo bonum corpus redditur. Plurimum in corpus animus potest.

Illud bonum tibi cupio, quod mihi, nempe internum. Hoc sane non vulgi opinio, non rigor apparens, sed animi ad rectæ rationis regulam compositi tranquillitas facit. Intus bonum habitat, frustra foris quæritur. Qui solidæ sunt virtutis, plus habent saburræ quam veli.

10.

Liberalis est Deus: e manibus illius accipio, quæ non invenio in manibus hominum; si nihil hi dederint, accepturus sum a Deo omnia. S. Ignatius in vita.

Angusta est hominum liberalitas; modicum est omne, quod habent, quod ipsum, si largiendo diviserint, minus remanebit. Unicus Dei thesaurus inexhaustus est: plurima dando nihil imminuitur. Huc ergo spes.

Spes nostras Deus vincit beneficiis. Solemus sperare plus, quam possideamus, optare vero amplius, quam speremus. Tot autem nobis beneficia pollicetur Deus, ut nemo minus sperare possit quam optare.

Tot sygraphas divinæ liberalitatis, quot spes, quot vota habemus: Quidquid petitis, credite, quia accipietis (1 Io 3, 22). Vide, quam facile sit divitem fieri.

Nec minus dat, quam promiserit. Verba enim amantis opera sunt, lingua beneficentiæ manus. Facilius liberali est dare, quam negare. Cur pauca petimus?

11.

Proprium divinæ bonitati est ea solertius defendere, quæ a diabolo acrius oppugnantur. S. Ignatius in hist. Soc. Jesu.

Deus totus oculus est, in nostra com-
moda semper vigil, et sicut dux
magni exercitus eo suppetias mittit, ubi
validior instat inimicus.

Felix pugna, ubi de succursu dubitare
non licet, quam nec nervi nec annonæ
nec ullus mediorum defectus moratur.
Quid diffidat, qui Omnipotentem habet
foederatum?

Causam Deus suam non destituet. Si
nos ab orco premimur, illa a nobis im-
petitur; ideo tam prona in nostri defen-
sionem mittit subsidia, modo nos iis uti
non negligamus.

Fortis et mille fraudum artifex hostis
est, qui te oppugnat; cave solus cum eo
congregi. Si tibi fidis, jam victus es; si
Deum in suppetias voces, omnes ejus
artes securus ridebis.

12.

Nisi caritati et humanitati comes eat veritas, jam nec caritas nec humanitas fuerit, sed fraus et vanitas. S. Ignatius ap. Bart.

Hostis apertus minus nocet quam fictus amicus: illum mediocri diligentia facile quis cavebit, hunc nulla satis. Qui suavi quadam eloquentia cordis tui intima subiit, quam certa, tam grandia tibi vulnera infligere potest.

Oculata debet esse conversatio, sed magis amicitia. Diu delige, priusquam diligas. Sæpe sub læto gramine serpens latet. Fide; sed cui, vide.

Nemo sæpius decipitur, quam qui verbis credit. Sæpe cor felle plenum mellea verba eructat; scypho nempe aureo venenum propinari potest, ut avidius hauriatur. Sic dulci fistula volucrem auceps decipit.

Nullus Deo sincerior est amicus: verba vitæ et veritatis æternæ habet (Io 6, 69); huic soli te, tua tute confides.

13.

Quanto arctius se quis Deo astrinxerit et liberaliorem erga summam maiestatem præstiterit, tanto eum in se liberaliorem experietur. S. Ignatius in Constit.

Non perit, quod Deo datur; quo liberalius terra vapores ad cælum mittit, tanto uberiores inde imbres recipit, quibus fecundetur; immo, si terra bona centesimo fructu reddit sementem, quam accepit, numquid aut sterilior aut illiberalior erit Creator sua creatura?

Liberalitas hæc quæstuosissima est: quo plus largiris, tanto plus habes. Sic sane perdere lucrum est; servare avaritia est sordidissima.

Accipit Deus modica, reddit plurima, pro momentaneis æterna, pro perituris semper duratura, divina pro creatis refundit. Quid adhuc moramur nos et nostra Deo dare?

Illud attende: parte contentus non est; totum quod habes, immo quod es, exigit Deus. Da, tua non das; qui dedit omnia, repetit omnia. Cur ex alieno illiberales simus?

14.

Ille religiosi nomen implere se credat, qui integre non solum a sæculo liber fuerit, sed etiam a se ipso. S. Ignatius in vita.

O magnum religiosi nomen, grandis prærogativa, cui tot privilegia principes, tot præmia Deus præparavit! Sed ut nomen hoc impleatur, multa eaque minime vulgaria exigit.

Ingens religiosorum est copia, si numerentur, forte non ita grandis, si ponderentur. Si testimonium et fidem vestis faciat, innumeri, si sola facta, ut decet, vocem inveniant, utinam plures!

Magnum quidem est et sua laude dignum Christi amore res et spes generoso pede conculcasse: verum, nisi se ipsum cum omnibus concupiscentiis suis reliquerit, mundum in religione quærit.

Quid juvat Christum sequi, si non detur consequi? qui vult venire post illum, abneget semetipsum (Mt 16, 24). Omni affectu vacuum te vult Deus; si vel modico teneris, actum est. Partem in utramque claudicabis (3 Reg 18, 21): veste religiosus, mente sæcularis.

15.

O mi Deus, si te nossent homines!
S. Ignatius in vita.

Omnis homo naturaliter scire desiderat; hinc tanta in multis studiorum aviditas, ut præ rerum cognitione opes contempserint et honores. Sed o vana mortalium studia! Ut quid diligitis vanitatem et quæritis mendacium (Ps 4, 3)? Sapientia hujus mundi stultitia est apud Deum (1 Cor 3, 19), si ea non ad unius Dei cognitionem dirigatur.

Frustra fatigamur, ætatem terimus: quantum discimus, tantum et amplius ignoramus, tenebras, non lucem adepturi, donec in Dei cognitione et, qui inde sequitur, amore vere solideque docti esse conemur.

Nec ingenti hic acumine nec subtili magistro nec grandi opus est bibliotheca; sine verborum strepitu, in humili silentio et solitudine cordis hæc Dei cognitio discitur; abscondit hanc a sapientibus Deus ac revelat parvulis (Mt 11, 25; Lc 10, 21).

Quid beatos in cælo facit nisi Dei cognitio? Vide, quam facile beati esse possimus! Disce modum! Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt (Mt 5, 8).

16.

Vanitatis et inanis gloriæ vitium ex ignorantia et cæco sui amore nascitur.
S. Ignatius in vita.

Commune mundi malum ambitio, a primis parentibus divinitatem ambientibus ad nos usque traducta. - Hæc, si assentatoris alicujus elogio velut brachio fulciatur, quam alte, Deum bonum, assurgit!

Sui æstimatio credula facile est; non tantum quæ sunt, sed et quæ non sunt, credit, modo in sui commendationem dicta sint.

Infelices vanitatis aucupes; dici et haberi avent, quod non sunt. Amant nempe decipi et in erroribus exsultant. Quanta hæc cæcitas, a fumo gloriæ causata!

Profundius te inspice, quis sis. Quod ut scias, Deum cogita; tantum siquidem decrescet ambitio, quantum increverit Dei cognitio. O Domine, noverim me et noverim te! (S. Augustinus.)

17.

Relinquere Deum propter Deum magnum lucri spiritualis compendium est, nullum dispendium. S. Ignatius ap. Bart.

Ad propria commoda, lucra etiam spiritualia cæcus esse debet verus amor; irretorto hic oculo amati unius placitum respicit; alias nos, non Deum, amaremus; non donaremus, sed commutaremus, mercenarii, non filii.

Solacia etiam spiritualia si nostra sunt, suspecta sint. Tanto plus opus aliquod securitatis, quanto minus propriæ voluntatis habet. Hanc etiam sanctam si deseras propter Deum, sanctiorem implebis.

Non sola nos oratio Deo conjungit; nec illud semper optimum, quod maximum. Illud sanctissimum, quod voluntati Dei magis vicinum.

Si pro domo ex Dei amore deserta hic centuplum et ibi vitam æternam pollicetur Deus (Mt 19, 29; Mc 10, 29), quid ei daturus est, qui Deum deserit propter Deum? Qui plura dat, plura recipiet.

18.

Ad quem virtutis gradum piger per multos annos non potest pervenire, eo modica temporis intercapedine diligens mirabiliter volat. S. Ignatius in ep. de perfect.

Una dies ferventium plus facit quam tepidorum longissima ætas, immo una hora bene acta etiam immortalitati otiosorum præferenda. Frustra vivit, qui bene non vivit.

Desidia in spiritu est mors superstes, vigil sopor; nam vacua est vita, quam non implet cura bene vivendi. Tales cum dormierint somnum suum, nihil inveniunt in manibus suis.

Sacra res tempus est: tantum valet, quantum æternitas; hanc ut beatam obtineat, agendum est, ne sine fructu vita, sine bonorum operum fervore dies elaboratur.

Ab arbore fructus, ab agro segetem exspectas; cur fructum tui contemnis? Esto tui usufructuarius; tu tuimet pretiosus fundus es, ferax prædium, et qui desideras a tuis fructus, prius a te ipso exige.

19.

Intolerabilis tum mihi vita foret, si quid in anima mea humanum et non omni ex parte divinum latere comperirem. S. Ignatius in vita.

Bonum ex integra causa, malum ex „quovis defectu.“ Felix non eris, nisi aut omnia contempseris, aut omnia habueris. Delicata felicitas est: miser es, si aliquid desit. Nulla hoc arte facilius obtinebis, quam Deum solum amando.

Qui semel gustavit, quid sit Deus, facile fastidit alia omnia; torrente illo voluptatis satur nauseat super cibo omni levissimo, quod creatum est.

Ceu plumula vel una guttula gravis assurgere non potest et, licet impetu in sublime attollatur, nativo tamen pondere in terram relabetur: sic anima vel modico affectu terreno affixa ad cælum volare nequit.

Totus, quantus es, Dei et a Deo es. Si non totum reddis Deo, injurius es; dividi non potest amor tuus totus Deo debitus et, si totum des, in multis debitor manes. Quid si partem alio derivares?

20.

Non tantum Dei habenda est ratio, sed etiam hominum propter Deum. S. Ignatius in vita.

Qui sic amavit hominem Deus, ut se pro ejus amore immolaret, sic vult se amari ab homine, ut homo non negligatur. Nihil amoris divino detrahit, qui proximum propter Deum diligit.

Nemo tam vilis est, qui non, quod amari et æstimari possit, habeat; et si hæc deficerent, quia res Dei, pretium sanguinis Christi et imago divinitatis est, amor ei sine scelere negari non potest.

Si tuos et nullius præterea mores attendas, erit sane, ut omnes te meliores credas et uberem odii tui et amoris proximi causam nanciscaris.

Non hominum malitia facit, ut minus proximum amemus: nostra passio et antipathia est. Hanc vario colore vestimus, quia nostra nos dedecora manifestare pudet.

21.

Si fieri posset, ut amans Deum absque sua culpa damnaretur, facilius poenas omnes inferni toleraret, quam blasphemias, quibus damnati Deum exsecrantur, audiret. S. Ignatius ap. Bart.

Pœna sensus mala non est, utpote quam decernit Deus, immo bona, quia peccati pœna divinæ justitiæ instrumentum est; blasphemiam autem non potest non odisse Deus et qui Dei amator est, homo.

Amato injuriam irrogari vulnus amanti tanto est magis intolerabile, quanto vehementius amat; cum nec illam tueri possit nec vindicare, bis infelix: et in se patitur et in amato.

Qui se, ut debet, odit, illi pati durum non est; dum enim plectitur inimicus, qui hostis ægre ferat? Ast eum affligi, quem amat, est pati sine remedio.

Innocentem pati videre difficile est, difficilius benefactorem, et quid esset nisi difficillimum audire Deum, id est omne bonum, bonum infinitum et immensum, pati?

22.

Ita homo quandoque patitur a diabolo, ut de mentis exiisse potestate videatur; inde fit interdum naturæ adscribi, morbo nonnumquam, quod tentationi esset adscribendum. S. Ignatius in reg. de discret spir.

Subtilior dæmon est, quam ut artes ejus ab obviis nosci possint. Princeps tenebrarum cum sit, ut securius lateat, in abdito cudit technas; altiori hic opus lumine quam humano.

Ut arcem oppugnaturus externa prius opera demolitur, sic strategus infernalis, dum animam quærit, corpus aggreditur. Time cuniculos: nimia securitas maximum hic periculum est.

Corpus impetit, ut animæ noceat: maniam simulat, ut bonorum operum interruptionem impetret. Ita sollers in damna nostra, ut, si maxima nequeat, aliqua tamen inferre gaudeat. O si nos in lucra spiritus tam avidi viveremus!

Permittit animæ hosti hanc potestatem Deus, vel ut humilitati nostræ consulat, vel ut suum in nos dominium exerceat; ita, dum dæmon tyrannum agit, Deus manet pater.

23.

Plus plerumque latet periculi in minimis peccatis contemnendis quam in maximis. S. Ignatius ap. Ribad.

Nihil parvum est, seu bona seu mala attendas, cum utraque sint æterna. Semper quippe verum manebit: hoc bene aut perperam factum fuisse; ita nihil non ad æternitatem facit felicem vel infelicem.

Qui vitia temnit, eo quod modica sint, quid viatorem tenuis etiam scrupulus morari possit, expertus non est. Tenue filum sat est, ne, quod vellet, nubibus se avis inferat.

Mala grandia facile patent et vel ipsa mole sua terrent, ut quæeratur malo medicina; minuta latent et contempta crescunt, donec evadant incurabilia.

Non quid, sed cui agamus, attendendum. Magnus est Deus; nihil est parvum tanto displicuisse. Nulla est actio tam pusilla bene vel male facta, quæ non excedat gravissima reipublicæ, immo orbis universi vel condendi vel evertendi negotia. Vide, quam magnus error parva neglexisse!

24.

Nihil diu præponderat veritati; oppugnari quidem potest, expugnari non potest. S. Ignatius ap. Nolarc.

Optimus colorum candor est. Fraus et dolus nulli patrocinator; ut nive solis radiis decocta sordium acervus, qui diu latuerat, apparet, sic a veritate pulsus fraudibus doli deteguntur.

Ut sol nebulis tectus latet quidem, ast has tandem decoquit et puriori luce serenior aspicitur: ita pressa, licet aliquamdiu abscondatur, veritas erumpit tandem.

Optima politica sinceritas est. Alba mens numquam erubescit, ubi vice versa in ruborem cogitur deprehensa falsitas. Nihil foedius fraude detecta.

Versipellis se prius fallit quam alios; dum enim alteri parat foveam, ipse prior in eam incidit. Justa pœna talionis est, ut iisdem machinis obruatur iniquitas, quas aliis evertendis destinavit. Qui ambulat simpliciter, ambulat confidenter.

25.

Diabolus cum adoriri quempiam ex-agitareque infestius cupit, nocturnum tempus maxime observat. S. Ignatius in exercit.

Illud vigiliam inter et somnum quasi crepusculum ut dubiæ lucis, ita dubiæ voluntatis tempus opus habet custodia: ibi velut ex insidiis aggreditur hostis e somno excitatum, ut ex improvise figat aculeum.

Miser diabolus! aperto Marte congregi veritus latebras quærit, ut fur, noctem observat. Quid ages? Sola contra hunc furem opus est vigilantia: fugit, si se sciat observari.

Diei primitias occupat: ut enim dimidium facti, qui bene cœpit, habet, sic a malo, quod absit, diei principio ægre melior exitus posset exspectari. Prima debentur primo.

Quam sollicitus in nostri ruinam est dæmon! Dies illi non sufficit, noctes addit, præoccupat vigilias. Væ segni et in aurem utramque sine sui cura, sine superiorum præsidiis dormienti.

26.

Abstinere a litibus non solum liberale est et christiana pace dignum, sed et fructuosum. S. Ignatius in vita.

Si quam rerum temporalium jacturam virtutis amore feceris, solet eam Dominus abunde compensare. Melior est pugillus in pace quam thesauri cum jurgio. Quid juvat augere censum et imminuere caritatem?

Difficile est litem movere nec violare caritatem. Ut aliena ametur iniquitas, non præcipio: solum dico, numquam ita odio habendam esse injuriam, ut illum, qui fecit, odisse liceat. Cave, ne indignaturus factis simul et homini indigneris.

Minima caritatis jactura peior est quavis temporali: hæc enim præterit, illa manet; pro qua vitanda totius etiam mundi amissio toleranda foret.

Punctum est, pro quo tantopere certamus. Si lucra petimus, æterna quæramus. Quid litigamus pro re, cui opinio nostra pretium fingit melius, quam facit?

27.

Periculi plenum est una omnes via cogere ad profectum; pejus alios ex se metiri. S. Ignatius in vita.

Quot homines, tot sententiæ, tot diversi vultus, tam variæ voces, ita ut prodigium sit, unum in his cum alio convenire: major in anima rebusque hanc spectantibus diversitas. Non sinunt se ad unam omnes modelam cogi.

Si suus pedi cuilibet aptatur calceus, nec unum cuique patellæ servit operculum: qui fieri possit, ut una singuli animarum morbi curentur medicina? Hoc non esset sanare, sed perdere.

Ars artium est regimen animarum; ut quæstuosissima omnium, ita longe difficillima. Ut corpus, ita et animam non cuilibet medico fidas. Quæras optimum.

Dum Spiritus Sanctus animarum magister venit, in varias se partitus est linguas, et variis linguis loquebantur Apostoli: omnibus nempe omnia fieri debet, qui audire vult apostolus.

28.

Si, quæ a Deo creata sunt, bona omnia in una et in altera lance carcer, cætenæ, probra locarentur, illa præ istis momentum habere deberent nullum.
S. Ignatius ap. Ribad.

Bona, quæ mundus ita nominat, mala potius sunt quam bona, quia sunt animæ detrimenta, peccatorum illicia, perfectionis impedimenta, divini amoris obices. Et hæc tu bona credas, credas optabilia?

Et licet mala non essent, bona non forent nec amorem mererentur. Quid enim sunt? Si originem inspicias: nihilum; si naturam examinas: fluxa; si durationem attendas: brevia. Et hæc tam stulte deperimus!

Quæ mala mundus judicat, optima sunt: a perituris mentem abstrahunt, cogunt ad Deum, peccati occasionem adimunt. Cum enim tædet vivere, quî peccare delectet?

Cum bona fortunæ largitur Deus, dona miserit an pœnas, jure ambigas; ast cum premit adversis, nullum certius divini amoris argumentum.

29.

Perpetuæ felicitati non fidendum, tumque metuendum maxime, cum ad nutum fluunt omnia. S. Ignatius in hist. Soc.

Ut mare, dum maxime placidum ridet, tempestates coquit, et numquam certius periclitantur arces, quam dum pacatis foris omnibus hostis cuniculos agit: ita plane periculi plenum est animæ non timere.

Non sunt tantæ amicæ sortis vires, ut copulet tranquillitatem cum perpetuitate; eo brevior esse solet, quo grandior. Quies hæc lassitudini potius quam fidei tribuenda: fugiet, evolabit. Vide, quantum ei fidere possis.

Quidquid amitti potest, in censum bonorum referri non meretur. Si quis mutabili fundamento spes suas inædificet, non diu stabunt. Vir fortunæ omnis contemptor se contentus solo ad felicitatem Dei accedit proxime, quia uterque sufficit sibi, uterque sine alienis felix.

Quidquid felicitatis habes, intra te est, immo ipse es: nulli tibi thesauri sunt, esto arcæ turgeant auro; omnia bona tecum circumfers: tam felix, tam dives, quam bonus.

30.

Certis in causis silere quam loqui præstat, nec vindice opus est stylo, ubi sui ipsius vindex est veritas. S. Ignatius.

Nullum certius vindictæ genus est, quam tacere ad calumniam nec dignum agnoscere maledicum, ex quo vindicta sumatur. Verbum fuit, non fulmen: non est, quod commovearis.

Si hostis arma hebetes, pariter vincis, ac si eadem fregisses. Utere prudenti silentio: clypeus erit, rejiciet ictum, ne vulneret. Tutius est clypeo quam gladio vincere.

Dolebit, quia contemni se credet convicians, si ad calumnias nihil reposueris. Tace, ictum, quasi non senseris, dissimula. Sic æmulus expectatione delusus gravius sentiet et dolorem, quem alteri intentavit, ipse feret, bis miser: in se afflicto ac in altero non afflicto.

Tum magnum probabis animum, si his verbis major fuerit nec ad quoslibet invidi motus commoveatur. Ranarum coactio lunæ splendori nihil detrahit: nec tibi oberunt calumniæ, si eas non tam verbis quam factis diluas.

31.

Si quid rogeris, quod noxium credis, illud cura, ut et, quod postulatur, neges et eum, qui postulat, amicum serves.
S. Ignatius ap. Nolarc.

Concedere, quod nocere potest, nocentissimum inimicitiae genus, non beneficium est. Mater est, quæ cultrum subtrahit, ne filius vulneretur: tum amat efficacius, dum negat nocitura. Nescimus, quid petamus (Mt 20, 22; Mc 10, 38).

Si quid negandum est, ita fiat, ut benevolentia suppleat rem petitam; sic enim fiet, ut petens plus accipiat, quam roga-verit, reique inferioris carentiam melioris obtentu non sentiat.

Ut munus datum cum malevolentia pretium amittit, sic negatio cum suavitate repulsam non sentit. Hoc est amaras positiones benevolentia condire.

Et repulsam et contumaciam pati duplex vulnus est, quod simul ægre ferri potest. Ut gratiora sunt amantis vulnera quam fastidiosi oscula, ita benevola negatio morosis præponderat beneficiis.

